

Motion till riksdagen 2012/13:Sf352

av **Christina Høj Larsen m.fl. (V)**

Flyktingmottagande

1 Innehållsförteckning

2	Förslag till riksdagsbeslut	2
3	Inledning	4
4	Asyltiden	5
4.1	Bortre gräns i asylprocessen.....	5
4.2	Rätten att arbeta under asyltiden	5
4.3	Introduktion och svenskundervisning från första dagen.....	6
4.4	Höjd dagersättning för asylsökande	7
4.5	Rätten till eget boende.....	8
4.6	Rätten till vård på lika villkor	9
5	Kommunernas skyldigheter i flyktingmottagandet	11
5.1	Dagens utformning av flyktingmottagandet.....	11
5.2	Behov av ett reformerat system.....	11
5.3	Etableringsreformen.....	12
5.3.1	Lättare för nyanlända att ta ett jobb.....	13
5.4	Bindande lagstiftning om flyktingmottagande	14
5.5	Anhöriginvandrares rätt till introduktion	14
5.6	Förbättrad sfi	15
5.7	Nationell valideringssatsning	16
5.8	Effektiv matchning.....	17
5.9	Obligatoriska kravprofiler vid rekrytering	18
5.10	Likabehandlings- och mångfaldsplaner mot diskriminering	18
5.11	Flerspråkighet och tvärkulturell kompetens merit vid anställning.....	18
5.12	Stöd till riksorganisationer	18

Fel! Okänt namn på

2 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket i regleringsbrevet bör ges i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd inlämnas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om introduktionsinsatser från dag ett.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydliggöra kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet för asylsökande som bor på förläggningar och i eget boende.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på en ändring av förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. i enlighet med vad som anförs i motionen.
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om att återställa bostadsersättningen vid eget boende i enlighet med vad som anförs i motionen.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag till hur regler för bostadsbidrag för asylsökande bör utformas.
7. Riksdagen begär att regeringen omedelbart sänder utredningen Vård efter behov och på lika villkor – en mänsklig rättighet (SOU 2011:48) på remiss.¹
8. Riksdagen begär att regeringen skyndsamt återkommer med förslag på rätt till full sjukvård för asylsökande och papperslösa.¹
9. Riksdagen begär att regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram en informationssatsning om landstingens skyldigheter att tillhandahålla asylsökande hälsoundersökningar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att nyanlända som saknar person- eller samordningsnummer ska kunna få en manuell etableringsplan från Arbetsförmedlingen.²
11. Riksdagen begär att regeringen verkar för att landstingen får ett tydligare uppdrag i etableringsreformen så att de nyanlända får sin prestationsförmåga utredd snabbare.²
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att nyanlända ska få etableringsersättning i förskott för deltagande i aktiviteter i en etableringsplan.²
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att komma till rätta med trångboddhet.²
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nödvändiga förändringar inom etableringsreformens ramar.²
15. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till lagstiftning om att alla kommuner ska vara skyldiga att ordna vidarebosättning för nyanlända flyktingar i enlighet med vad som anförs i motionen.²

Fel! Okänt namn på

16. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag på ändring av 3 § 4 stycket förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. i enlighet med vad som anförs i motionen om anhöriginvandring.²
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kvalitetshöjning av sfi.³
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett nationellt valideringsuppdrag till Arbetsförmedlingen.²
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra kravet på att anmäla lediga platser till Arbetsförmedlingen.²
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett uppdrag till Arbetsförmedlingen att systematisera anordnandet av rekryteringsmässor över hela landet.²
21. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om hur en lagändring om obligatoriska kravprofiler i enlighet med vad som anförs i motionen bör utformas.²
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla arbetsgivare med fler än tio anställda ska omfattas av skyldigheten att upprätta mångfalds- och likabehandlingsplaner gällande samtliga diskrimineringsgrunder.²
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att styrkt tvärkulturell kompetens, liksom flerspråkighet, ska räknas som merit vid alla offentliga anställningar.²

¹ Yrkandena 7 och 8 hänvisade till SoU.

² Yrkandena 10–16 och 18–23 hänvisade till AU.

³ Yrkande 17 hänvisat till UbU.

Fel! Okänt namn på

3 Inledning

Svensk flyktingpolitik har sedan 1990-talet hårdnat väsentligt och rättssäkerheten för asylsökande har försämrats i samma takt. Vänsterpartiet utvecklar vår syn på hur svensk flyktingpolitik i grunden måste omprövas i vår särskilda motion om flykting- och migrationspolitiken. I det följande vill vi i stället rikta fokus på den del som rör det svenska mottagandet av flyktingar och på ansvarsfördelningen mellan olika aktörer.

Det är oundvikligt att sätta in frågan om flyktingmottagande i det sammanhang som rör rasism och främlingsfientlighet. När främlingsfientliga strömningar breder ut sig i samhället är det ofta flyktingar och invandrare som får klä skott för människors oro och bära ansvaret för försämringar i välfärden, bostadsbrist och arbetslöshet. Risken är då stor att etablerade politiska partier börjar befästa utgångspunkten att det skulle vara flyktingarna som är problemet. Det ständiga misstänkliggörandet av flyktingar och invandrare tjänar ett politiskt syfte. Exempelvis ger de nyligen införda reglerna om försörjningsansvar vid anhöriginvandring och tvångsflyttning av nyanlända flyktingar intryck av att människor som har invandrat egentligen inte är intresserade av att skaffa sig ordentliga jobb och bostäder utan att vi mer eller mindre tvingar dem.

När inskränkningar i flyktingmottagandet har genomförts har det inte sällan funnits en underliggande argumentation om att det kan hjälpa till att stoppa främlingsfientliga strömningar. Vänsterpartiet menar att detta är en mycket farlig strategi. Politikens ansvar är att aldrig sätta utsatta grupper mot varandra. Kostnaderna för att människor, invandrade som svenskfödda, är arbetslösa och av andra skäl är i behov av socialförsäkringssystemen botas inte genom att begränsa flyktingmottagandet utan genom att föra en annan ekonomisk politik. Det handlar inte om antingen flyktingmottagande eller satsningar på skola, äldreomsorg och sjukvård. Vi har råd och är skyldiga att utveckla välfärden för alla som bor i Sverige och vi är skyldiga att fullfölja våra internationella åtaganden om flyktingars rättigheter.

Ett värdigt och positivt mottagande är avgörande för att möjliggöra tillhörighet i ett nytt land och för att alla mäns, kvinnors och barns ovillkorliga rättighet att i enlighet med internationella konventioner söka och finna en fristad i Sverige ska garanteras.

Vänsterpartiets utgångspunkt är att all kraft ska inriktas på att ge asylsökande och nyanlända flyktingar ett bra bemötande och en god introduktion av hög kvalitet. Dessa insatser ska bygga på rätten och möjligheten till lika villkor som den som tidigare är bosatt i Sverige och fokusera på den enskildes initiativkraft och förmåga.

4 Asyltiden

I och med den nya instans- och processordning som infördes den 1 april 2006, då Utlänningsnämnden lades ner och överprövningen i asylärendena flyttades över till de allmänna förvaltningsdomstolarna, togs ett viktigt steg mot en ökad rättssäkerhet i asylprocessen. Många allvarliga problem kvarstår emellertid både i asylprövningssystemet och i den process som tar vid när denna avslutats. Den nedbrytande väntan som fortfarande i dag råder under asyltiden innebär att många asylsökande lever fastlåsta i avskurenhet och passivitet, vilket i sig försämrar möjligheterna inför det fortsatta livet i Sverige.

4.1 Bortre gräns i asylprocessen

Handläggningstiderna för ärenden om uppehållstillstånd har varit ett stort problem under de senaste 30 åren. Att människor låses fast i den ovissa väntan som asylprocessen innebär är förödande för förutsättningarna för det fortsatta livet i Sverige efter det att uppehållstillstånd beviljats. Det har gjorts återkommande lagändringar och vidtagits åtgärder för att försöka komma till rätta med problemen, men utan att några förbättringar hittills har åstadkommit. De längsta godtagbara handläggningstider som regleringsbrevet föreskriver har dessvärre ingen som helst påverkan på verkligheten. Därför föreslår Vänsterpartiet att en bortre gräns på 18 månader ska införas i asylprocessen.

4.2 Rätten att arbeta under asyltiden

Enligt en bestämmelse i utlänningsförordningen (4 kap. 3 a § UtlF) har Migrationsverket möjlighet att bevilja asylsökande undantag från kravet på arbetstillstånd. Denna bestämmelse har tillkommit för att bereda i första hand asylsökande möjlighet till meningsfull sysselsättning under väntetiden i Sverige. Denna rättighet har efter krav från Vänsterpartiet utvidgats för personer som har fått ett avvisningsbeslut som inte kunnat verkställas p.g.a. omständigheter i deras hemländer. Vänsterpartiet menar att Migrationsverket i betydligt högre utsträckning än i dag bör använda sig av denna möjlighet att bevilja asylsökande undantag från kravet på arbetstillstånd. Enligt vår mening bör Migrationsverket vara skyldigt att informera den asylsökande om denna möjlighet redan när ansökan om uppehållstillstånd inlämnas.

I och med de nya reglerna för utomeuropeisk arbetskraftsinvandring, som trädde kraft i december 2008, har möjligheten att arbeta under asyltiden begränsats. Asylsökande som saknar identitetshandlingar eller som inte medverkar till att klargöra sin identitet ska inte längre undantas från kravet på arbetstillstånd. Orsaken sägs vara att den ordning som gäller i dag innebär en stor arbetsbörda för Migrationsverket som man härigenom avser att underlätta.

Fel! Okänt namn på

Vänsterpartiet är kritiskt till detta och menar tvärtom att möjligheterna att arbeta under asyltiden måste stärkas jämfört med i dag. Rätten att arbeta ska vara regel snarare än undantag. Detta är viktigt inte minst för att stärka flyktingars möjligheter på arbetsmarknaden och deras fortsatta liv i Sverige. Därför bör Migrationsverket i sitt regleringsbrev ges i uppdrag att informera om möjligheterna till undantag från krav på arbetstillstånd i samband med att ansökan om uppehållstillstånd inlämnas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.3 Introduktion och svenskundervisning från första dagen

På det formella planet råder en bred politisk enighet om den stora vikten av en framgångsrik integration i samhället för nyanlända invandrare. Vänsterpartiet har sedan lång tid kraftfullt argumenterat för att integrationsarbetet måste inledas dag ett efter ankomsten till Sverige.

Lagen om mottagande av asylsökande föreskriver att Migrationsverket i lämplig omfattning ska erbjuda asylsökande sysselsättning genom deltagande i svenskundervisning, skötseln av förläggningar eller annan verksamhet som bidrar till att göra vistelsen meningsfull. Migrationsverket har sedan många år erbjudit svenskundervisning inom ramen för den organiserade sysselsättningen. Målsättningen har varit att erbjuda 15 timmars undervisning per vecka. Även om det funnits problem med undervisningens omfattning och kvalitet har den varit ett ovärderligt stöd för de asylsökande i den oerhört utsatta belägenhet de befinner sig i. En mycket stor andel mår dåligt psykiskt till följd av de traumatiska händelser, t.ex. tortyr eller våldtäkt, som orsakat flykten. I det stora flertalet fall erbjuder Sverige ingen vård eller behandling och då har svenskundervisningen en stor betydelse som en trygg fast punkt i en annars kaotisk och ostrukturerad tillvaro. Men framför allt har den naturligtvis varit mycket betydelsefull för att påbörja det viktiga lärandet av svenska. De som är aktiva i integrationsdebatten brukar sällan missa ett tillfälle att påpeka betydelsen av kunskaper i svenska för en framgångsrik integration.

Mot denna bakgrund är det oerhört förvånande att regeringen lyft ut kravet att svenskundervisning ska ingå i utbudet av organiserad verksamhet ur regleringsbrevet för Migrationsverket för 2010 och 2011. Nu ser vi konsekvensen av detta: från årsskiftet 2012 har all svenskundervisning för asylsökande upphört. Migrationsverket motiverar detta med att så många asylsökande får sitt första beslut redan inom två månader. Men i själva verket var den genomsnittliga handläggningstiden hos Migrationsverket år 2011 fem månader och den genomsnittliga tiden för asylsökande i Migrationsverkets mottagningssystem drygt 15 månader år 2010. Då är också handläggningstiden för överklagande inräknad. Det är inget annat än en katastrof att i genomsnitt 15 månader ska gå till spillo för varje asylsökande när det gäller att lära sig svenska.

Det är viktigt att den organiserade sysselsättningen håller hög kvalitet med undervisning i svenska som en grundläggande beståndsdel, inte minst med tanke på att Migrationsverket har rätt att sätta ned dagersättningen för asylsö-

kande som inte deltar i verksamheten. Kunskap är aldrig tung att bära och det finns därför bara vinster i att bemöta den asylsökande som om han eller hon kommer att stanna för att därför vinna tid i den senare integrationsprocessen.

Vi menar att svenskundervisning och andra introduktionsinsatser ska starta omedelbart när asylsökande kommer till Sverige och den ska inte avbrytas förrän ett asylärende är prövat i alla instanser. Samtidigt ska betyg och reell kompetens valideras och nödvändig kompletterande utbildning ges utan dröjsmål för att göra det lättare för de asylsökande att söka arbete. Regeringen bör i målbeskrivningen angående mottagandet av flyktingar ange att introduktionsinsatser ska påbörjas dag ett, innehålla en betydande del svenskundervisning och inte avbrytas förrän ärendet är avgjort i alla instanser. Kravet att svenskundervisning ska ingå i utbudet av organiserad verksamhet ska återinföras i regleringsbrevet för Migrationsverket. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Kommunerna har ansvar för att skapa en meningsfull tillvaro för alla invånare. Detta gäller även de asylsökande som finns i eget boende. Centralt för en lyckad integration är att asylsökande ska ha kännedom om och känna samhörighet med det svenska samhället. I dag finns mycket små resurser utanför mottagningsenheterna som stimulerar en sådan process och som möjliggör för asylsökande att komma i kontakt med andra människor och med det omgivande samhället. Det är därför mycket viktigt att stärka kommunernas ansvar för att skapa fritidsverksamhet både för de barn, unga och vuxna asylsökande som bor på förläggningar och i eget boende. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.4 Höjd dag ersättning för asylsökande

Dagersättningen till asylsökande regleras i förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. I enlighet med dessa bestämmelser utbetalas för ensamstående 71 kronor per person, inklusive egen mathushållning och för sammanboende vuxna 61 kronor per person. Ersättningen för barn varierar mellan 37 och 50 kronor beroende på barnets ålder. För denna summa ska den asylsökande kunna betala för uppehälle, mediciner, läkarbesök, kläder och så vidare. Ersättningsnivån har inte ändrats sedan 1994.

Vänsterpartiet menar att denna ordning är ovärdig. Dagersättningen till asylsökande ligger redan långt under möjligheten till skälig levnadsstandard och ersättningen riskerar att urholkas ytterligare. Vänsterpartiet föreslår därför att dag ersättningen till asylsökande ska höjas med 30 kronor per dag och att dag ersättningen ska värdesäkras i förhållande till prisutvecklingen genom att den knyts till konsumentprisindex (KPI). I vår budgetmotion för Utgiftsområde 8 anvisar vi 320 miljoner kronor för denna reform. Mot denna bakgrund bör regeringen återkomma med förslag på en sådan ändring av förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. Detta bör riksdagen begära.

Fel! Okänt namn

4.5 Rätten till eget boende

Asylsökandes rätt till s.k. eget boende (EBO) infördes 1994 för att stimulera boende utanför Migrationsverkets anläggningsboende. Dessförinnan ordnade endast mellan 5 och 10 procent av de asylsökande sin bostad på egen hand. Samtidigt som antalet asylsökanden som bor i eget boende successivt har ökat har Migrationsverket genomfört omfattande nedskärningar vad gäller antalet mottagningsplatser på förläggning. I dagsläget bor ca 46 procent av de asylsökande i eget boende.

Frågan om Ebo är mycket omtvistad i den svenska debatten. År 2005 drog den dåvarande socialdemokratiska regeringen in det redan tidigare mycket låga bostadsbidraget till asylsökande som väljer att bo i eget boende, för att hänvisa asylsökande till anläggningsboende. Bakgrunden var att bl.a. kommunpolitiker i de tre storstadsregionerna ställt detta krav som ett led i begränsandet av flyktinginflyttningen i dessa kommuner. Syftet var att pressa de asylsökande att välja bort möjligheten till eget boende. Rättigheten för asylsökande att välja att bo i eget boende sägs nämligen ofta vara en av huvudorsakerna till att flyktingmottagandet i Sverige är så ojämnt fördelat, eftersom den innebär att asylsökande som kommer ensamma ofta väljer att bo nära människor de känner till under asyltiden och att de därefter tenderar att stanna kvar i kommunen efter att eventuellt uppehållstillstånd beviljas. Risken för trångboddhet och dåliga boendevillkor brukar ofta lyftas fram.

Slopandet av bostadsersättningen har emellertid inte minskat antalet asylsökande som väljer denna boendeform. Däremot har det inneburit att dessa ofta redan mycket fattiga människor blivit ännu fattigare och ännu mer beroende av att anhöriga eller andra landsmän tar emot dem som inneboende utan att ta ut hyra. Dessutom är villkoren på Migrationsverkets anläggningar ofta allvarligt undermåliga och knappast bättre ur trångboddhetssynpunkt. De asylsökande som i dag väntar på besked får inte någon bättre social situation på en flyktingförläggning. Under punkten Kommunernas skyldigheter i flyktingmottagandet klargörs att kommunerna måste få tillräcklig ersättning från staten för flyktingmottagandet.

Att avveckla asylsökandes rätt att bo i eget boende kommer inte att lösa de problem som finns i storstadsregionerna med exempelvis segregation och trångboddhet. Ungefär hälften av dem som söker asyl ordnar sin bostad själva och många har av naturliga skäl sökt sig till bostadsorter där det finns en rimlig chans att få arbete och där släktingar eller bekanta kunnat ordna bostad. Bostadsbristen i storstäderna som skapat trångboddhet inte bara för asylsökande har förvärrats av den kraftiga minskningen av bostadsbyggandet och av den nedskärnings- och privatiseringspolitik som förts under lång tid.

En begränsning av rätten att välja boendeplats ligger helt i linje med det hårda klimatet i svensk flyktingpolitik. Vänsterpartiet menar att det är helt andra insatser som måste skapas än att kringskära asylsökandes rättigheter att välja var de ska bosätta sig under asyltiden. Sociala problem minskar inte för att man lyfter ut en grupp från ett bostadsområde. Vänsterpartiet värnar de asylsökandes rätt att själv välja bostadsort. Vi vill också stärka de redan små ekonomiska förutsättningarna för asylsökande att själva svara för sina boen-

dekostnader vid val att bo i eget boende. Detta så att möjligheten att faktiskt svara för sina egna hyreskostnader ska finnas. I vår budgetmotion för Utgiftsområde 8 anvisar vi 80 miljoner kronor för att införa en bostadsersättning för asylsökande i eget boende med en ersättningsnivå på 500 kronor i månaden för ensamstående och 1 000 kronor för familjer. Regeringen bör därför återkomma med förslag om återställande av bostadsersättningen vid eget boende i enlighet med vad som ovan anförts. Detta bör riksdagen begära.

För att stärka asylsökandes ekonomiska förutsättningar att själva svara för sina boendekostnader bör ett vanligt bostadsbidrag införas som även ska kunna erhållas vid boende i andrahand eller som inneboende. För att detta ska fungera behöver möjligheterna för asylsökande att få förstahandskontrakt förbättras. Regeringen bör därför se över hur generella bostadsbidrag för asylsökande kan utformas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

4.6 Rätten till vård på lika villkor

Den medicinska etikens mest grundläggande princip är alla människors rätt till vård efter behov. Ekonomisk, social eller juridisk ställning, politisk eller religiös tillhörighet, etnisk bakgrund, kön och liknande faktorer får inte påverka den medicinska professionens handlande.

De människor som av olika skäl kommer till Sverige för att få skydd har ofta ett stort behov av sjukvård. Det bottnar många gånger i de traumatiska händelserna som många bär med sig från sitt hemland och det trauma det innebär att bryta upp och fly till ett annat land. Det är framför allt psykiatrisk vård som efterfrågas.

Sverige har kritiserats av FN:s särskilda rapportör för rätten till hälsa, Paul Hunt, för att brista avseende de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Huvudpunkten i hans kritik gäller det faktum att asylsökande och papperslösa inte har samma tillgång till vård som andra i Sverige. Det innebär att en grupp som ofta har särskilt stora behov av exempelvis primärvård och psykiatri inte får dessa tillgodosedda. Senast vid ”Right to Health Summit” i Stockholm den 26 november 2010 upprepade Paul Hunt sin kritik och yttrade via videolänk bl.a. följande:

När papperslösa krävs på vårdavgifter, som inte krävs av andra som bor i Sverige, utgör det ett diskriminerande hinder mot deras åtnjutande av bästa möjliga hälsa. De kan inte betala avgifterna och får därför inte den medicinska vård de behöver. Tuberkulosen behandlas inte, cellgiftbehandling utelämnas. Den prenatala vården försummas, modern och barnet hamnar i fara. - - - I Sverige kommer respekt för papperslösas rätt till hälsa att bidra till att göra slut på en tyst, dold, allvarlig orätt, en orätt som orsakar smärta och hotar liv.

I maj 2011 lade regeringens särskilda utredare fram förslaget Vård efter behov och på lika villkor – en mänsklig rättighet (SOU 2011:48). Utredningen föreslår att asylsökande och papperslösa personer oavsett ålder ska erbjudas subventionerad hälso- och sjukvård av det landsting inom vars område de bor

Fel! Okänt namn på

eller vistas. Vården ska erbjudas i samma omfattning och på samma villkor som den som erbjuds bosatta personer. Utredningen har vid tiden för denna motions skrivande ännu ej skickats på remiss. Regeringen bör omgående sända utredningen på remiss. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Flera landsting vittnar i dag om det ökade behovet av stöd till asylsökande och att det saknas både resurser och kompetens. I andra landsting har man iakttagit att de avsatta medlen för sjukvård till asylsökande inte används eller att det är oklart hur de använts. På grund av att landstingen inte i tillräcklig utsträckning kompenseras för kostnaderna för hälso- och sjukvård för asylsökande finns i dag ett växande underskott. Härmed finns det en uppenbar risk att asylsökande inte ges den tillgång till vård de med nu gällande regelverk har rätt till.

Som ett resultat av den migrationspolitiska överenskommelsen mellan regeringen och Miljöpartiet har nu vissa grupper fått utökad rätt till vård. Det innebär att gömda och papperslösa från och med 2013 får rätt till samma vård som asylsökande, dvs. ”vård som inte kan anstå”. Sjukvård för asylsökande vuxna ges i dag endast för s.k. akuta sjukdomar. Även om detta är ett välkommet framsteg återstår dock betydande delar innan alla som befinner sig i Sverige har samma rätt till vård. Begreppet ”vård som inte kan anstå” är mycket problematisk ur ett hälso- sjukvårdsperspektiv eftersom det inte är tydligt avgränsat och ofta utesluter förebyggande behandling eller rehabilitering.

Vänsterpartiet menar att asylsökande och papperslösa ska ha rätt till full sjukvård och tandvård på samma villkor som alla andra i Sverige. Det innebär att de ska ha rätt till behandling även för icke akuta sjukdomstillstånd. Vi menar att detta är nödvändigt för att värna alla människors grundläggande rätt till vård och för att respektera den medicinska etikens grundläggande principer. I vår motion för Utgiftsområde 9 anvisar vi 500 miljoner kronor för att finansiera hälso- och sjukvårdens ökade kostnader för denna reform samt medel för att ge asylsökande och papperslösa samma rätt till tandvård som andra som är bosatta i Sverige. Därför bör regeringen skyndsamt återkomma med förslag på rätt till full sjukvård för asylsökande och papperslösa. Detta bör riksdagen begära.

Uppgifter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visar att landstingen hittills misskött sitt åtagande för hälsoundersökningar av asylsökande. Under 2009 genomgick endast ca 38 procent av samtliga nyanlända asylsökande en hälsoundersökning. Detta är mycket otillfredsställande, både när det gäller individens rätt till bästa uppnåeliga hälsa och även ur ett folkhälsoperspektiv vad gäller skyddet mot spridning av smittsamma sjukdomar. Landstingen har redovisat brister också när det gäller informationen till asylsökande. Det är mycket angeläget att asylsökandes rätt till hälsoundersökningar tillgodoses och att landstingen skapar väl fungerande rutiner för att nå så många nyanlända asylsökande som möjligt. Det finns vidare ett stort behov av att diskutera hur dessa undersökningar bör följas upp, hur resultaten bör sammanställas osv. Därför bör regeringen ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta

fram en informationssatsning om landstingens skyldigheter att tillhandahålla hälsoundersökningar för asylsökande. Detta bör riksdagen begära.

5 Kommunernas skyldigheter i flyktingmottagandet

Vänsterpartiet vill genomföra omfattande förändringar när det gäller flyktingmottagandet. Vi vill betona att lösningen varken finns i att begränsa asylsökandes rätt till eget boende eller nyanländas rätt att välja bostadsort. Det handlar snarare om att ställa tydliga krav på att samtliga aktörer som deltar i mottagandets olika delar ska fullfölja sina åtaganden och framför allt om att iordningställa tillräckligt goda förutsättningar för alla parter – staten, kommunerna och individerna – att kunna ta sitt respektive ansvar.

Enligt Vänsterpartiets mening bör staten ha det övergripande ansvaret att ta emot flyktingar och migranter till Sverige. Flyktingmottagandet ska därför ha en tydlig nationell styrning och tillräcklig statlig finansiering. Däremot menar vi att kommunerna ska stå för själva genomförandet av introduktionen mot tillräcklig ersättning från staten. Det är i landets kommuner nyanlända ska bo och verka och bygga sig en framtid. Därför ska kommunerna, enligt vårt förslag, ha en tydlig roll i utförandet av introduktionen och mottagandet. Vilka krav detta ställer på kommunerna i praktiken ska tydliggöras och bindas i en särskild förordning, där ska bl.a. framgå att kommunen är skyldig att behandla alla lika oavsett ekonomisk ställning. Ansvarsfördelning och skyldigheter för alla inblandade aktörer och individen ska vara tydliga och uttryckliga. Individen ska ha möjlighet att göra tydliga, fria och rationella val.

Vi är övertygade om att flyktingmottagandet skulle fungera betydligt mer effektivt och vara betydligt mer jämnt fördelat över landet om de förslag vi presenterar nedan genomförs.

5.1 Dagens utformning av flyktingmottagandet

När en person som sökt asyl beviljas uppehållstillstånd har han eller hon rätt att bosätta sig i Sverige. Den kommun där personen vistas blir då ansvarig för bostadsförsörjning, svenskundervisning för invandrare och insatser för barn och ungdomar. Från den 1 december 2010 ska Arbetsförmedlingen samordna etableringsinsatserna för den som fått uppehållstillstånd p.g.a. skyddsbehov och vid behov anvisa lämplig bosättningskommun. Arbetsförmedlingen ska hålla etableringssamtal med den nyanlände och gå igenom vilka förutsättningar och möjligheter som finns till boende och arbete på olika håll i landet. Den ska också besluta om etableringsersättning, tillhandahålla etableringslotsar och ha ett samordnande ansvar för etableringsinsatserna.

Fel! Okänt namn

5.2 Behov av ett reformerat system

Behovet av genomgripande förändringar av flyktingmottagandet är stort. Vissa kommuner har under senare år tagit emot betydligt fler nyanlända än andra. Det kommunala flyktingmottagandet är följaktligen ojämnt fördelat. Fortfarande finns det rika och välmående kommuner som inte tar emot några eller väldigt få flyktingar. Samtidigt är situationen på vissa håll mycket pressad både när det gäller boendevillkor och möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Detta sätter upp svåra hinder för människors fortsatta möjligheter i Sverige.

Särskilt i storstadskommunerna är bostadssituationen svår och många rapporter om trångboddhet finns från områden där många nyanlända bor. Ett antal kommunala bostadsbolag i Södertälje, Göteborg och Landskrona har i ljuset av detta infört begränsningsregler för hur många människor som får bo i en och samma lägenhet. Syftet har varit att komma åt problemen med trångboddhet genom att fastställa att det inte får bo fler än ett bestämt antal personer i lägenheterna för att personen inte ska riskera att förlora sitt hyreskontrakt.

Det råder alltså ingen tvekan om att situationen på flera håll är mycket svår och närmast ohållbar. Oförutsägbarheten i var personer som får uppehållstillstånd kommer att bosätta sig gör det svårt för de kommuner som har ett stort mottagande att planera långsiktigt och kunna svara upp mot det ansvar man har för de samtliga individer som finns bosatta i kommunen. Det gäller både i flyktingmottagandet och för tillgången till välfärdstjänster i övrigt.

5.3 Etableringsreformen

Etableringsreformen infördes 2010 och har hittills omfattat 10 000 personer. Bland annat innebar reformen att Arbetsförmedlingen tog över ansvaret för att underlätta och skynda på nyanlända invandrades etablering i arbetslivet, och s.k. etableringslotsar fick i uppdrag att erbjuda sina tjänster med syfte att snabbare få in nyanlända på arbetsmarknaden. Det var arbetsmarknadsperspektivet som skulle råda, enligt regeringen. Reformen har varit föremål för omfattande kritik och i juni 2012 presenterade Statskontoret en utredning (Etableringen av nyanlända – En uppföljning av myndigheternas genomförande av etableringsreformen; 2012:22) av reformen som på en rad punkter visar att dess effekt varit otillfredsställande.

Vänsterpartiet delar en del av Statskontorets slutsatser, bl.a. att berörda myndigheter (Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan och Skatteverket) och kommuner samt landsting behöver förstärka samordningen av sina verksamheter, vidare att de nyanlända som saknar person- eller samordningsnummer ska kunna få en manuell etableringsplan från Arbetsförmedlingen. Mot denna bakgrund bör regeringen återkomma med ett uppdrag till Arbetsförmedlingen att erbjuda nyanlända som saknar person- eller samordningsnummer en manuell etableringsplan. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

En annan av Statskontorets slutsatser är att landstingen bör få ett tydligare uppdrag så att de nyanländas prestationsförmåga kan utredas snabbare. Regeringen bör därför verka för att förtydliga landstingens uppdrag i samband med utredningen av de nyanländas prestationsförmåga förtydligas. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ytterligare en slutsats från Statskontoret är att de nyanlända för att lättare kunna klara sina löpande utgifter bör få ersättningen för sitt deltagande i aktiviteter i etableringsplanen i förskott istället för som i dag i efterskott och att aktiviteterna i etableringsplanen inte är tillräckligt anpassade till de nyanländas förutsättningar och behov. Regeringen bör därför verka för att nyanlända ska få ersättningen för sitt deltagande i aktiviteter i etableringsplanen i förskott. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Statskontoret trycker även på vikten av utbyggd barnomsorg för att nyanlända ska kunna påbörja sin etableringsplan, vilket vi länge hävdade är en av grundbultarna för att kunna delta aktivt i arbetslivet. Statskontoret understryker också att bristen på mindre hyresrätter utgör ett stort hinder för nyanlända att etablera sig, vilket är en viktig iakttagelse som kräver åtgärder från politiskt håll. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att komma till rätta med trångboddheten och bostadsbristen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Vi är liksom Statskontoret oroad över att nyanlända kvinnor ges sämre möjligheter än män att delta i etableringsprocessen. Däremot vänder vi oss starkt emot förslaget att ekonomiska ersättningar bör kopplas till prestation och att Arbetsförmedlingen ska kunna styra de nyanländas bosättning utifrån sannolikheten att de hittar ett arbete. Vänsterpartiet är skarpt kritisk till att privatisera delar av introduktionen av nyanlända och avvisar därmed regeringens modell om att lotsar ska skaffa fram jobb mot en prestationsbaserad ersättning. Människors möjligheter att få en bra start och kunna etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i stort ska inte vara beroende av privata vinstintressen. Ersättningsnivån som utgår inom ramen för etableringsreformen är – anser vi – för låg. Det leder till att många nyanlända tillbringar hela sin plantid i fingerade aktiviteter och missar chansen att få läsa sfi och få tillgång till andra arbetsförberedande aktiviteter. Regeringen bör ta intryck av kritiken mot etableringsreformens effekter och återkomma med förslag på förändringar av reformen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.3.1 Lättare för nyanlända att ta ett jobb

Nyanlända invandrare som omfattas av etableringsreformen har som högst en etableringsersättning på 6 700 kronor medan de deltar i svenska för invandrare, sfi, eller samhällsorienteringskurser för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Om en person med etableringsersättning samtidigt arbetar 40 eller 60 procent kan det i dag få en s.k. margineffekt – den ersättning de får minskar med motsvarande den arbetsinkomst som tjänas in. Regeringen har nu beslutat att ändra på det. Vänsterpartiet välkomnar denna regeländring. Från och med oktober 2012 ska en nyanländ kunna arbeta obegränsat vid

Fel! Okänt namn på

sidan av planen utan att etableringsersättningen minskas (under förutsättning att den nyanlända deltar i alla de aktiviteter som ingår i planen såsom exempelvis sfi och samhällsorientering).

5.4 Bindande lagstiftning om flyktingmottagande

Vänsterpartiet vill att en lagstiftning ska genomföras som gör samtliga kommuner i Sverige skyldiga att tillhandahålla flyktingmottagande. Det innebär att alla kommuner ska förbereda för mottagande av nyanlända flyktingar och anhöriga vad gäller bosättning, sfi, skola och förskola osv. En sådan pliktlag föreslogs av regeringens utredning om nyanländas arbetsmarknadsetablering (SOU 2008:58).

Det exakta antalet personer som varje kommun sedan ska ordna bosättning för ska vägas mot kommunens storlek befolkningsmässigt och preciseras i separata årliga överenskommelser. Migrationsverket och länsstyrelserna ska enligt vårt förslag teckna överenskommelser om vidarebosättning för flyktingar inom respektive län, och länsstyrelsen ansvarar sedan för att bestämma det exakta antalet platser i respektive kommun och om att överenskommelser med kommunerna därefter kommer till stånd. På detta sätt tas regionala förutsättningar till vara och samverkan mellan närliggande kommuner i frågor om utbildningscentrum och annan infrastruktur möjliggörs.

För individens del innebär en bindande lagstiftning om kommunmottagande att ett erbjudande om boende i en kommun och påbörjande av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser följer direkt på att uppehållstillstånd beviljas. Däremot ska inga inskränkningar göras vad gäller rätten att själv välja bostadsort. För att kommuner ska ha en rimlig möjlighet att planera och skapa goda förutsättningar för mottagande ska en viss grundersättning utbetalas oavsett om individen fullföljer erbjudandet om boende eller inte. I detta sammanhang bör regeringen överväga vilka sanktioner som bör riktas mot kommuner som bryter mot lagstiftningen. Regeringen bör återkomma med förslag till lagstiftning om att alla kommuner ska vara skyldiga att ordna vidarebosättning för nyanlända flyktingar i enlighet med det ovan anförda. Detta bör riksdagen begära.

Vidare föreslår vi en förstärkning av anslaget för en höjning av schablonersättningen i syfte att höja kvaliteten och ambitionsnivån på flyktingmottagandet. Vi föreslår därmed i vår motion för Utgiftsområde 13, 2012/13:A330, en ökning av anslaget med 500 miljoner kronor.

5.5 Anhöriginvandrares rätt till introduktion

För att personer som fått uppehållstillstånd genom anknytning också ska ha tillgång till introduktion och för att kommunerna ska ges ersättning även när denna grupp bosätter sig i kommunen bör ändring göras. I dag får kommunerna endast ersättning för anhöriga till flyktingar som kommer till Sverige inom två år efter det att anknytningspersonen fått uppehållstillstånd. Detta

sätter upp svåra hinder för personer som anhöriginvandrat, av vilka många är kvinnor, när det gäller språkkunskaper och förutsättningarna för vidare etablering i Sverige. Dessutom skapar detta en obalans i kommunernas förutsättningar att planera för introduktionen.

Därför bör en regeländring genomföras i 3 § 4 stycket i förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. så att kommunerna ges rätt till ersättning för personer som anhöriginvandrat upp till sex år efter det att anknypningspersonen fått en kommunplacering. Utredningen om nyanländas arbetsmarknadsetablering (SOU 2008:58) föreslog en sådan ändring och redovisar en beräkning av vad en sådan regeländring skulle kosta. Vi anvisar med hänvisning till detta i vår motion för Utgiftsområde 13, 2012/13:A330, 30 miljoner kronor i detta avseende. Därför bör regeringen återkomma med förslag på ändring av 3 § 4 stycket i förordningen (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. i enlighet med det ovan anförda. Detta bör riksdagen begära.

5.6 Förbättrad sfi

För att få till stånd den höjning av kvaliteten på flyktingmottagandet som är nödvändig måste avsevärda satsningar göras när det gäller undervisningen i svenska för invandrare (sfi). För att detta ska kunna ske behövs en tydligare individualisering och fler undervisningstimmar per vecka. Sfi ska kunna läsas i kombination med praktik, arbetslivsorientering, validering, annan utbildning eller förvärvsarbete.

Vänsterpartiet är skarpt kritiskt till regeringens syn på sfi. Vi menar att den bygger på osanna antaganden om att sfi-studerande bara ”sitter av tiden” för att kunna bli försörjda och på bristfällig statistik som gör det svårt att jämföra olika kommuners resultat. Varken treårsbegränsningen – som i en färsk utredning (SOU 2011:19) föreslås bli två år, vilket försämrar förutsättningarna än mer för nyanlända att lära sig språket – eller sfi-bonusen tar hänsyn till de olika förkunskaper människor som kommer hit har. Regeringen försvårar snarare utformandet av en tidsenlig sfi-utbildning som i enlighet med de integrationspolitiska målen ska ge de studerande möjlighet till aktiv delaktighet i samhälle och arbetsliv. Tidningen Riksdag & Departement skriver i nr 22/2011 följande:

Sfi-bonus blev ingen succé. För ett år sedan infördes lagen om den nya bonusen inom Svenska för invandrare (SFI). Bonusen på max 12 000 kr ges till invandrare som inom ett år klarat av sina studier. Tanken är att invandrare ska spurras till att snabbare lära sig svenska. Men så har inte skett. Flera representanter för kommuner som Riksdag & Departement talat med bekräftar att de farhågor de såg redan före lagens införande be-sannats – att det är studievana invandrare som tagit del av bonusen, personer som skulle ha klarat av studierna lika bra utan bonusen.

Endast en mindre del av de anvisade pengarna för sfi-bonus har betalats ut. Vänsterpartiet vill slopa regeringens sfi-bonus.

Fel! Okänt namn på

Den enskilde studerande lastas helt för den otillräckliga kvaliteten på undervisningen. Vi menar att regeringens förslag bygger in ökade klyftor som sedan följer människor in i arbetslivet.

Vänsterpartiet vill i stället kvalitetssäkra sfi-utbildningen, bl.a. när det gäller tillgången till varvad praktik och validering, fler lärarledda timmar och välutbildade sfi-lärare. Vi vill också särskilt utveckla sfi med yrkesinriktning.

Vidare vill vi komma till rätta med den bristande kontinuiteten både för den undervisande läraren, för gruppen och för den enskilde. Den löpande intagningen är en faktor, en annan är att den studerande tvingas göra avbrott i studierna för att ta ett jobb, även under kort begränsad tid för att inte gå miste om sin försörjning. Detta skapar en motsägelsefullhet då individen å ena sidan ställs inför behovet att snabbt komma ut i arbetslivet och å andra sidan av behovet att skaffa sig fullgoda kunskaper i svenska för att klara arbetslivet och samhällets alla krav.

Vi vill också se över den studieekonomiska situationen för de sfi-studerande. Eftersom studiestödet tagits bort tvingas många att välja bort svenskundervisning av ekonomiska skäl. Vi vill därför återinföra timersättningen för sfi.

Dessutom är det nödvändigt att satsa på att stärka lärarkompetensen inom sfi. Det handlar dels om satsningar på vidareutbildning, dels om att ställa tydliga behörighetskrav. Nästan två tredjedelar av sfi-lärarna saknar i dag helt kunskaper i svenska som andraspråk, en stor andel saknar dessutom behörighet i vuxenpedagogik. I den ordinarie skolan är kraven höga när det gäller undervisande lärares behörighet, men för sfi-lärarna är det i stället upp till arbetsgivaren att bedöma. Därför behövs en tydligare specifikation av lärarnas behörighet. Vi vill också att det ska bli möjligt att utbilda sig till sfi-lärare som ett spår i lärarutbildningen eller som en egen utbildning. Det behövs en kompetensutveckling för sfi-lärare för att bättre kunna arbeta med alfabetisering av vuxna. Vi menar att det inom Läraryftet finns utrymme för 70 platser per år för att uppnå denna kompetensutveckling, som ska pågå under 1 år på halvfart.

Regeringen bör inleda ett arbete med att höja kvaliteten på sfi utifrån de föreslagna åtgärderna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.7 Nationell valideringssatsning

För att bättre ta till vara de erfarenheter och resurser som personer som invandrar har med sig till Sverige, behöver en satsning på att förbättra systemen för validering av både teoretiska och praktiska kunskaper göras och möjligheter att komplettera tidigare kunskaper och erfarenheter förbättras. Vad gäller validering av utländsk högskoleutbildning har det sedan mitten av 1980-talet funnits en systematisk verksamhet för bedömning och erkännande av denna. Det finns också en väl utvecklad verksamhet för att högskolestudenter ska kunna tillgodoräkna sig utbildning som genomförts utomlands. I detta sammanhang bör också de senaste årens utveckling av validering av reell

kompetens nämnas, som innebär en skyldighet för högskolorna att bedöma kunskaper och erfarenheter oavsett om de är formellt dokumenterade eller inte. Detta gäller oberoende av vilket land den reella kompetensen har förvärvats i.

Vänsterpartiet fick i vårbudgeten 2006 igenom en satsning på kompletterande utbildning och validering som den nuvarande regeringen har fortsatt. Däremot saknas ett samlat grepp om den validering som rör yrkeskunskaper, och hur detta hanteras ser mycket olika ut runt om i landet och inom olika branscher. Arbetsförmedlingen bör ha huvudansvaret för validering av utländska utbildningsmeriter och yrkeskunskaper. Detta för att skapa likvärdighet över landet och förstärkt tillgång och kvalitet generellt. Mot denna bakgrund bör regeringen återkomma med ett sådant nationellt valideringsuppdrag till Arbetsförmedlingen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.8 Effektiv matchning

Endast ungefär en tredjedel av alla lediga tjänster anmäls till Arbetsförmedlingen. De flesta lediga jobb tillsätts i stället via kontakter i det egna nätverket. Det innebär att människor med mindre utbyggda kontaktnät har en begränsad tillgång till de lediga tjänster som ändå finns. Trots detta har regeringen avskaffat lagen om allmän platsanmälan. Vänsterpartiet menar att detta är principiellt problematiskt och att det riskerar att öka den etniska segregationen på arbetsmarknaden. Personer som invandrat har som regel betydligt färre informella kontaktnät i det svenska samhället. Med tanke på att utlandsfödda, i synnerhet personer födda utanför Europa, redan är överrepresenterade i arbetslöshetsstatistiken, är det helt oförsvarligt att genomföra reformer som riskerar att ytterligare försvåra för denna grupp att komma in på arbetsmarknaden. En effektiv matchning förutsätter en gemensam plats där lediga jobb utannonseras. Det underlättar att rätt kompetens utnyttjas på arbetsmarknaden samt att geografisk och yrkesmässig rörlighet stärks.

Kravet på arbetsgivare att anmäla lediga platser till Arbetsförmedlingen bör återinföras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

För att den reformen ska få avsedd effekt krävs att Arbetsförmedlingen också får i uppdrag att utveckla sitt arbetssätt så att de ger arbetsgivare starkare incitament för att anmäla lediga platser. Mer fokus måste läggas på att anvisa rätt sökande till rätt plats, så att arbetsgivare inte översvämmas av sökande som helt saknar de kvalifikationer som krävs. Något vi utvecklar i motion 2012/13:A303 En sammanhållen arbetsförmedling och en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Arbetsförmedlingen bör också få i uppdrag att systematisera arbetet med rekryteringsmässor. En viktig del av detta handlar om att skapa möjligheter för kontakter mellan arbetssökande och arbetsgivare inom olika branscher. På flera håll i landet har Arbetsförmedlingen, ofta i samverkan med exempelvis länsstyrelsen, anordnat rekryteringsmässor eller liknande, med inriktning mot olika grupper av arbetssökande och mot olika branscher. Detta format har

Fel! Okänt namn på

visat sig vara särskilt lyckosamt för att fånga upp unga och personer med utländsk bakgrund. Regeringen bör därför återkomma med ett uppdrag till Arbetsförmedlingen att systematisera anordnandet av rekryteringsmässor över hela landet. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.9 Obligatoriska kravprofiler vid rekrytering

För att skapa likvärdiga möjligheter till arbetsmarknadsinträde för nyanlända och personer med utländsk bakgrund i övrigt måste rekryteringsprocesserna rensas från diskriminering. För att inte godtyckligt utestänga arbetssökande med utländsk bakgrund måste befattningsbeskrivningar och annonser tydligt formulera de krav som ställs, de meriter som är nödvändiga och tillräckliga samt de urvalsprinciper som kommer att användas genom rekryteringsprocessen. Regeringen bör återkomma med förslag på hur en lagändring om sådana obligatoriska kravprofiler bör utformas. Detta bör riksdagen begära.

5.10 Likabehandlings- och mångfaldsplaner mot diskriminering

Alla människor har rätt att söka arbete och arbeta utan att bli utsatta för diskriminering. Ökad etnisk mångfald på arbetsmarknaden är positivt för hela samhället. Det är arbetsgivaren som har huvudansvaret för att motverka och förebygga diskriminering i arbetslivet.

Diskrimineringslagen ställer krav på att arbetsgivare ska främja lika rättigheter och möjligheter i arbetslivet oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning. Det finns också starka skäl för att arbetsgivare bör arbeta förebyggande för att förhindra diskriminering som har samband med könsidentitet eller könsuttryck, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Alla arbetsgivare med fler än tio anställda bör omfattas av skyldigheten att upprätta likabehandlings- och mångfaldsplaner gällande samtliga diskrimineringsgrunder. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.11 Flerspråkighet och tvärkulturell kompetens merit vid anställning

Det är nödvändigt att varje människa dagligen möter världen som den faktiskt ser ut. Detta kräver tvärkulturell kompetens hos utbildningssamordnare och arbetsgivare. Den som talar fler språk än majoritetsspråket har också stor fördel av detta i sitt arbete och det blir allt viktigare för företag och myndigheter att ha flerspråkiga anställda. Därför bör styrkt tvärkulturell kompetens, liksom flerspråkighet, räknas som merit vid alla offentliga anställningar. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

5.12 Stöd till riksorganisationer

Det statsbidrag som går till organisationer bildade på etnisk grund är inte anpassat till det faktum att de ökat stort både i antal organisationer och i antal medlemmar. För att garantera riksförbundens fortlevnad och verksamhet och för att dessa ska fortsätta att utgöra en nödvändig part i ett ömsesidigt utformande av integrationspolitiken, behöver riksförbunden ges ökade resurser. Vänsterpartiet föreslår därför ökade medel i vår motion för Utgiftsområde 13, 2012/13:A330.

Stockholm den 1 oktober 2012

Christina Höj Larsen (V)

Ulla Andersson (V)

Rossana Dinamarca (V)

Jacob Johnson (V)

Josefin Brink (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)